

29.11.2002

BASIN AÇIKLAMASI

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) son günlerde yaşanan gelişmeler nedeniyle aşağıdaki açıklamayı kamuoyunun dikkatine sunmayı gerekli görmüştür.

BDDK 31 Ağustos 2000 tarihinde “tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkili” olarak idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulmuştur.

Yasaların kendisine tanıdığı yetki ve sorumlulukla, Türkiye ekonomisi için başka hiç bir kurumun doğrudan görev alanına girmeyen çok önemli bir işlevi yerine getiren BDDK, işlemlerinde özerk olup, çalışmalarını hükümetlerin makro ekonomik programları ile uyumlu bir çerçeve içerisinde sürdürmektedir.

BDDK, yeni bir kurum olmasına rağmen yapısal sorun ve kırılganlıklar ve yaşanan krizlerin de etkisi ile sürdürülemez hale gelen bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması yönünde hazırladığı programı süratle devreye sokmuş ve uygulamıştır. Yeniden hatırlanmasında yarar bulunan programın başlıca amaçları; (1) kamu bankalarının yeniden yapılandırılması, (2) Fona alınan sorunlu bankaların süratle çözülmesi, (3) yaşanan krizlerden olumsuz yönde etkilenen özel bankaların sağlıklı bir yapıya kavuşturulması, (4) bankacılık sektöründe gözetim ve denetimin etkinliğini artırmak suretiyle, sektörü daha etkin ve rekabetçi yapıya kavuşturacak uluslararası standartlara uyumlu yasal ve kurumsal düzenlemelerin gerçekleştirilmesidir.

Halen uygulanmakta olan Program ile, bankacılık sektöründe konsolidasyon sürecine girilmiş, kamu ve Fon bankalarının sistem içindeki ağırlığı azaltılmış, sektörün finansal riskleri yönetilebilir düzeylere düşürülmüş, sermaye yapıları güçlendirilmiş ve sektörün mali tablolarında azami şeffaflık sağlanmıştır.

BDDK kurulduğu günden bu yana ödeme gücünü yitirmiş ve sektörün genel sağlığını tehdit eder hale gelmiş 12 bankayı sistemin dışına çıkararak, çözülmesi için Fona devretmiştir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) bünyesine daha önce alınan 8 banka ile birlikte toplam 20 bankanın süratle çözülmesi BDDK'nın temel önceliklerinden birisi olmuş ve geçiş süreci için yeniden yapılanan Bayındırbank ile yargı süreci devam eden Pamukbank ve Türk Ticaret Bankası dışındakiler çözüme kavuşturulmuştur.

BDDK'nın sorunlu bankaların sistem dışına çıkarılması ile ilgili söz konusu işlemleri zaman zaman hiçbir somut bilgi ve belgeye dayanmadan eleştiri konusu yapılmaktadır. Kurumumuz ölçülü ve bilgi tabanlı yapılmak şartıyla her türlü eleştiriye açıktır. Ancak, eleştiriler yapılırken "Türkiye'nin son yıllarda içinde bulunduğu zor ve hassas koşullarda sorunlu bankalar TMSF'ye devredilmeseydi ne olurdu?" sorusunun da akıllarda tutulması gerekir. **Sorunlu bankalar sistemde tutulmuş olsaydı**, her şeyden önce mevduat sahipleri, mali ve reel sektördeki kurumlar ve sonuçta da **milli ekonominin bütünü risk altında bırakılmış olacaktı**.

BDDK, bir bankanın yönetim ve denetimini "mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz edecek şekilde mali performansın bozulması (mevduat ve diğer yükümlülüklerinin ödenememesi) (Bankalar Kanunu m.14/3)" ve "hakim ortakların, banka kaynaklarını doğrudan ve dolaylı olarak kendi lehlerine kullanmaları veya bu suretle bankayı zarara uğratmaları (Bankalar Kanunu m.14/4)" hallerinde ve en az beş üyenin aynı yönde kararıyla TMSF'ye devretmektedir. Kararlar alınırken yerinde denetim görevini ifa eden Bankalar Yeminli Murakıplarının raporları, uzaktan gözetim ve değerlendirme raporları esas alınmaktadır.

Kurumun tüm eylem, işlem ve kararları ile harcamaları iddia edildiğinin aksine denetime tabidir. Herşeyden önce, Kurumun eylem ve işlemleri yargı denetimine tabidir. BDDK'nın siyasi olanlar da dahil olmak üzere dış etkilerden uzak karar alabilmesi, Kurul kararlarının bağımsız kurumlar tarafından denetlenilmesini gerektirmekte, bu nedenle sadece yargı yolu açık tutulmaktadır. Ayrıca, Cumhurbaşkanı Devlet Denetleme Kurulu vasıtasıyla Kurumu, her türlü işlemleri nedeniyle yaklaşık iki yıldır denetletmektedir.

4389 sayılı Bankalar Kanunu Kurumun harcamalarına yönelik mali denetimin Sayıştay denetçisi, Başbakanlık müfettişi ve Maliye müfettişinden oluşan üç kişilik bir komisyonca yapılmasını düzenlemiştir. Ancak, 4743 sayılı Kanunla bahse konu denetimin, Başbakanlık tarafından belirlenen Başbakanlık Müfettişi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Denetçisi ve Maliye Müfettişinden oluşan bir komisyon tarafından yapılacağı yönünde değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmekle birlikte, gerekçeli karar henüz Resmi Gazetede yayınlanmamıştır. Yıllık raporlar ibra için ilgili Bakan tarafından Bakanlar Kurulu'na sunulmaktadır. Bununla birlikte kamuoyunu bilgilendirme ilkesi gereğince basın açıklamalarına önem verilirken, tüm açıklama ve raporların internet sitesinde dikkatlere sunulmasına özen gösterilmektedir.

BDDK, tüm işlem ve kararlarında şeffaflığa özel bir önem vermekte ve şeffaflığın hesap verilebilirliğin temel taşı olduğunu oluşturduğuna inanmaktadır. Bu ilkesini yaşama geçirmek için T.B.M.M.'de gündeme gelen ve gelecek olan **soru önergelerine ilgili bakan aracılığıyla bilgi verilmektedir, verilmeye de devam edilecektir.** Ancak, BDDK'nın şeffaflıkla "Bankalar Kanunu'nda öngörülen sırların açıklanmaması yükümlülüğü" arasındaki ince ayrıma dikkat etmek zorunda olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle **tüm baskılara rağmen "sır" olarak tanımlanan bilgileri açıklamama yükümlülüğüne kendi saygınlığının zedelenmesi pahasına uyacağı, ancak bu sırları hükümetle paylaşmaya devam edeceği bilinmelidir.**

BDDK kamu alacaklarının tahsili, kamu haklarının korunması ve sorumluların cezalandırılması için yasal sınırlar içerisinde yoğun bir hukuk mücadelesi vermektedir. Alacaklarının tahsili için TMSF tarafından bugüne kadar hakim ortaklar aleyhine İcra ve İflas

Yasası'na göre 546 adet, 6183 sayılı Kanun gereğince 99 adet ve şahsi iflas davalarını da içeren diğer davalar da 184 adet dahil olmak üzere toplam 829 adet dava açılmıştır.

Alacak tahsilinde sağlanan anlaşmalar bir yana bırakıldığında, BDDK için, hukuki mücadele dışında başka bir tahsilat yolu olmadığının kamuoyu tarafından bilinmesinde de yarar bulunmaktadır.

Hakim ortakların şirketleri, kamuoyunda zannedildiği gibi, bankalarla birlikte otomatik olarak TMSF'ye devredilmemektedir. Bankalar Kanunu gereğince TMSF, sadece hakim ortakların mal varlıkları üzerine ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz konulmasını mahkemeden talep edebilmektedir.

Hem kamu alacaklarını gözetmek hem de ulusal ve uluslararası finans dünyasının güvenini tesis etmek için Hazine, Merkez Bankası, DPT ve Maliye Bakanlığı'ndan transfer edilmiş deneyimli uzmanlarla çalışan **BDDK'nın saygınlığı ve kurum kimliğiyle ilgili olarak tüm çevrelerin özel bir dikkat göstermesinin önemi büyüktür.** Bu özen ve önemin, en azından yurt dışındaki banka denetim ve yönetim otoriteleri, finans ve kredi kurumlarının Kurumumuza duyduğu güven ve takdir seviyesinde olmasını, milli bir Kurum olan BDDK çok önemsemektedir.

Gazete, dergi, televizyon, internet ve radyolar kanalıyla BDDK'ya ve yönetimine yöneltilen bitmek bilmeyen saldırılara, basının otokontrol mekanizmalarından bir uyarı gelmediği gibi, kişi haklarına saldırı sayılabilecek haber anlayışı hiçbir kurum tarafından da sorgulanmamaktadır. Oysa Türkiye'nin tüm yapılarıyla kurumsallaşma sürecinde, BDDK gibi sistem için yaşamsal önemi bulunan kurumları koruma sorumluluğu tüm kesimlere ait olmak durumundadır.

Dünyada bankacılık alanındaki en iyi denetim ve gözetim kurumundan biri olmayı hedefleyen BDDK, tüm çalışanlarıyla ekonominin hassas dengelere sahip olduğunun farkındadır ve bankacılık sektörünün güven çatısı olmaya devam edecektir.

Kamuoyuna duyurulur.